

بررسی تنوع ژنتیکی، جغرافیایی و اقلیمی بر اساس صفات بذور خربزه ایرانی

جهانگیر عباس کوهپایگانی

موسسه اصلاح و بذور بانک زن گیاهی ایران، کرج

به منظور بررسی ارتباط صفات بذور با عوامل اقلیمی و جغرافیایی خربزه، یکصد نمونه بذور از نقاط مختلف کشور در مزرعه موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذور کرج در دو تکرار و در قالب طرح لاتیس ساده کشت گردید. صفات بذور در ارتباط با اقلیم و میوه با برنامه SPSS مورد تجزیه و بررسی قرار گرفت. محل نمونه نشان داد، خربزه در ایران در عرض های جغرافیایی ۲۷ الی ۳۹ درجه و ارتفاع ۷ الی ۱۷۵۴ متری و حرارت ۱۱ الی ۳۲ درجه مورد کشت قرار گرفته است. ضریب تنوع صفات وزن دانه ۲/۳۷، اندازه طول بذور ۹/۱، قطر بذور ۴/۱، عرض بذور ۲/۲، و نسبت طول به عرض بذور ۱/۳۵ درصد است. در تجزیه کلاستر، حداکثر تفاوت نمونه های خوشه ها مربوط به وزن ۱۰۰ دانه، طول و عرض بذور می باشد. طبقه بندی با عوامل جغرافیایی و اقلیمی نشان می دهد: بذور جنوب کشور کوچک و سبک، بذور مناطق گرگان و گنبد بلند و عریض و بذور مناطق سرد و معتدله قطور و وزین هستند. بذور استان یزد با اقلیم خشک کویری بیشترین وزن ۱۰۰ دانه را معادل ۶/۳۵ گرم و کمترین وزن ۱۰۰ دانه را ۴/۴۱ گرم بذور جنوب کشور با هوایی گرم مرطوب دارند.